

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกที่มีการแข่งขันสมบูรณ์สูงอย่างนี้ การพัฒนาในด้านต่างๆขององค์กรเป็นเรื่องที่จำเป็น แต่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากกว่า เพราะทรัพยากรมนุษย์หรือทรัพยากรบุคคลนั้น เป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดและถือว่าเป็นการลงทุนที่ต้องได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุดในแต่ละองค์การ(วิเชียร วิทยอดม, 2550) โรงพยาบาลเป็นธุรกิจที่สร้างเม็ดเงิน สร้างงานให้กับประเทศในแต่ละปีไม่น้อย ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว โรงพยาบาลเป็นองค์กรที่มีความซับซ้อนทางทรัพยากรบุคคลมากที่สุด แต่กลับเป็นองค์กรประเภทหนึ่งที่เจริญเติบโตมากที่สุดในเขตประเทศพัฒนา โดยเราสามารถแบ่งพนักงานเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพยาบาลและกลุ่มบริหารงาน (Peter F. Drucker, 2550)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีความเจริญ และมีความสำคัญจังหวัดหนึ่งรองจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุนี้ธุรกิจสถานพยาบาล หรือสถานบริการด้านการแพทย์ของจังหวัดเชียงใหม่จึงมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วตามไปด้วย ดังจะเห็นได้จากจำนวนโรงพยาบาลเอกชนต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นอย่างมากเช่น โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม โรงพยาบาลลานนา โรงพยาบาลเทพปัญญา โรงพยาบาลเซ็นทรัลเมมโมเรียล โรงพยาบาลเชียงใหม่ไกล้มหอ โรงพยาบาลรวมแพทย์ โรงพยาบาลราชเวช โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ และศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น

ศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ถูกจัดตั้งขึ้นมาตามมติของสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในคราวประชุมครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2539 เป็นองค์การในกำกับของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2540 เป็นต้นมา ทั้งนี้ได้เปลี่ยนแปลงชื่อจาก สถานบริการสุขภาพพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อให้บริการในการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก เน้นถึงคุณภาพของการให้บริการรักษาพยาบาลเป็นสำคัญ (ศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547)

จากการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ซึ่งมีการแข่งขันที่รุนแรงและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว องค์กรการจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้เพื่อความอยู่รอดขององค์กรในธุรกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างดุเดือดนี้ โดยเฉพาะธุรกิจบริการ “พนักงาน” นับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดสำหรับการนำพาองค์กรให้ไปสู่จุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ พนักงานที่มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น จะช่วยผลักดันองค์กรให้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและยั่งยืน ดังนั้นองค์กรจำเป็นต้องมีพนักงานที่มีความผูกพันต่อองค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สร้างแรงจูงใจให้พนักงานเท่านั้น เพราะความผูกพันจะทำให้พนักงานมีความสามารถในการบรรลุผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่สูง และมีผลงานที่เป็นเลิศทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีส่วนสนับสนุนให้เกิดสินค้าและบริการ รวมไปถึงการทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ มีกำไรสูงสุด ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกๆ องค์กรต้องรักษาไว้ (สวนีย์ แก้วมณี, 2549)

บุคลากรพยาบาล ถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับงานบริการให้กับผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน เนื่องจากพยาบาล เป็นบุคลากรกลุ่มใหญ่ และใกล้ชิดกับผู้รับบริการมากที่สุด การปฏิบัติงานของพยาบาล ถือเป็นลักษณะงานที่แสดงถึงความเป็นวิชาชีพ เนื่องจากมีการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ไขปัญหา (โรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย, 2548: ออนไลน์) ศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีอัตราการลาออกของพยาบาลวิชาชีพสูงขึ้น โดยมีอัตราการลาออกในปี 2550 ร้อยละ 0.79 และในปี 2551 ร้อยละ 5.67 (แผนกทรัพยากรมนุษย์ ศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552)

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ ศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยผลการศึกษานี้จะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงระดับความผูกพันต่อองค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการรักษาและพัฒนาพนักงานที่มีคุณภาพให้คงอยู่ และสร้างความสำเร็จให้กับองค์กรอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ ศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ ศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาองค์กร

นิยามศัพท์

ความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ความรู้สึกด้านบวก การเติมเต็ม และภาวะของจิตใจที่สัมพันธ์กับงาน ซึ่งประกอบด้วยความกระฉับกระเฉง (Vigor) ความทุ่มเทในงาน (Dedication) และความมุ่งมั่น (Absorption) ความผูกพันนั้นไม่ใช่ภาวะเพียงชั่วขณะหรือสภาวะที่เฉพาะเจาะจง แต่เป็นการรับรู้ทางอารมณ์ที่มีความมุ่งมั่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ได้เน้นเฉพาะเพียง วัตถุประสงค์ เหตุการณ์ ตัวบุคคล หรือพฤติกรรม ใดๆอย่างหนึ่งเท่านั้น

พยาบาลวิชาชีพ หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เพื่อสามารถประกอบอาชีพในด้านบริการสุขภาพอนามัย โดยมีคุณสมบัติคือ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูงเทียบเท่าปริญญาตรี สายการพยาบาลหรือปริญญาบัณฑิต (คณะอนุกรรมการจริยธรรม, 2545)

องค์กร หมายถึง ศูนย์ศรีพัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่